התראה בהדרוקן, שבדקום המים וצבו בטניהם'.

ובטעם הדבר שמתו השותים ממים אלו, מכיון דקדושה רבתי היתה במים אלו, וכשהכניס בה משה רבינו דבר הפכי שהיא אפר העגל שהיה עבודה זרה, נעשית סתירה של שני כוחות נגדיים בתוך המים, וכל מי ששתה מהם מת מיד. הרי שקדושה רבתית הייתה במים אלו.

וכן מודעת ומפורסמת הדבר המובא בספה"ק נגיד ומצוה **לרבינו יעקב צמח** זצ"ל מה שאירע עם רבו הגדול מרן **רבינו חיים ויטאל** זי"ע, אשר פעם אחת לקח אותו מורו ורבו מרן **רבינו האר"י** זי"ע לשוט בספינה קטנה בתוך ים הכינרת שבטבריה, ושם בהיותם באמצע הים, דלה האר"י הק' מים מן הים ונתן לתלמידו לשתות הימנו, באמרו שזה מי בארה של מרים אשר נתגלגל לימה של טבריא, וכמאמרם ז"ל (שבת לה.) 'א"ר חייא הרוצה לראות בארה של מרים, יעלה לראש הכרמל ויצפה ויראה כמין כברה בים, וזו היא בארה של מרים', ובירושלמי (כתובות סז.) שהכוונה על ימה של טבריה. וכששתה מוהר"ח ויטאל מן המים האלה, נפתחו לפניו דלתי החכמה להשיג השגות אלוקות בעומקי התורה הק' וסודותיה.

בביאת המשיח יצאו מי בארה של מרים מהיכל ה'

ובמסילה נעלה ביותר, איתא **בפרקי דרבי אליעזר** (פרק ל"ד) על מאמר הכתוב (זכריה יד, א - ח) על עת ביאת המשיח לעתיד לבוא **'הנה יום בא לה' וחלק שללך בקרבך. והיה ביום ההוא יצאו מים חיים מירושלים חצים אל הים הקדמוני וחצים אל הים האחרון בקיץ ובחרף יהיה'.** והמפרשים (שם) מבארים שיצאו מים חיים מירושלים **מבית ה' מקודש הקדשים**. ומופרש בפרקי דרבי אליעזר, דמים אלו יהיה מי בארה של מרים.

והמורם מכל אלה, בגודל קדושת מי באר הללו, עד שלעתיד לבוא בעת ביאת משיח צדקנו, יצאו וינבעו מים נעלים אלו מבית קדשי הקדשים כשיהיה עולם התיקון, **ויוצא בזה אשר מים אלו מרמזים בעצמיותם על עולם התיקון עת ביאת המשיח**, באשר הם המה ינבעו ויצאו מקודש הקדשים בזמן נעלה קדוש ונורא 'יום בא לה' '.

בארה של מרים משפיע דעה

[ובמאמר המוסגר מענין לענין, נוסיף בזה הוספה נחמדה ממחותני הנכבד הגה"ח **רבי צבי בנימין בלייער שליט"א**, שיתכן שגלל זה יזכו ישראל בעת ביאת המשיח לדעה, וככתיב (ישעי' יא, ט) **'כי מלאה הארץ דעה את יהוה כמים לים מכסים'**, וזאת כי ישתו ממי בארה של מרים אשר יהיה להם בנמצא בעת ההיא. וכן גם מצינו שדור המדבר נקראים דור דעה (זוהר שמות סב:), ואולי גם זאת משום ששתו תדיר ממי בארה של מרים, ודפח"ח].

בארה של מרים בבאר שבע

וכדי לבוא אל המכוון נקדים עוד את דברי **הרמב"ן** (במדבר כ, ח) על מאמר הכתוב בעניין הגר וישמעאל (בראשית כא, יט) **'ויפקח אלהים את עיניה ותרא באר מים ותלך ותמלא את החמת מים ותשק את הנער'**. שזה באר המים אשר מצאה הגר לישמעאל, היתה לאחמ"כ בארה של מרים.

והנה שם בעניין כתוב, שהגר וישמעאל היו בעת ההיא במדבר באר שבע, וככתוב (שם פסוק יד) **'ותלך ותתע במדבר באר שבע'**. הרי לן אשר בארה של מרים היה מקומו בסביבות העיר באר שבע באותה זמן.

ועוד ראיה לזה יש בדברי **הרמב"ן** (שם כח, יז) בשם **פרקי דר"א** (פרק לד), שבעת אשר יעקב אבינו יצא מבאר שבע בדרכו לחרן, הלך עמו **'בארה של מרים'** מבאר שבע עד להר המוריה. הרי לן שוב מקור נפלא להא שמקומה של בארה של מרים בשנים הללו, היה בבאר שבע.

יצחק אבינו במעשה אבות סימן לבנים להכינם לארץ ישראל

ובדברים הללו יובן על נכון מקראי קודש אשר בפרשתן, דהנה ידוע **אשר מעשה האבות הקדושים הם סימן לבנים**, ויעויין בדברינו בשיעורים הקודמים האיך שמרומז במעשיהם ובדרכיהם של האבות הק' רמזים נפלאים לגבי כלל ישראל בהמשך הדורות. ושם גם נתבאר (בגליון פר' תולדות) האיך שיצחק אבינו הכין את ישראל להזמן שיגיעו לארץ ישראל, וכבר יזכו לעולם התיקון, ויזכו העם הנבחר להגיע לתכלית הנעלה והנרצה להיות בארץ הקודש כיעודו של עולם.

ובעבור כך רצה יצחק אבינו לדור בבאר שבע במיוחד, מכיון שהוא הגבר אשר הכין את ישראל להזמן בה ישבו בנ"י בארץ ישראל ויזכו לעולם התיקון, והיות כי בבאר שבע היה נמצא מי בארה של מרים המרמזים על עולם התיקון, בעבור כי המה יצאו וינבעו מבית קודש הקדשים בביאת המשיח, לכך רצה לדור סמוך ונראה לבאר קודש זה, אשר היא היא היתה עבודתו להכין לעולם התיקון.

יעקב אבינו כיון לרמוז כי תכלית הגלות היא ארץ ישראל

והנה יעקב אבינו עתה כשירד למצרים, הרגיש חובה בנפשו ללכת לבאר שבע למקומה של בארה של מרים, כי רצה לרמז בזה דבר עמוק, **כי אכן הוא יורד עתה לגלות במצרים, אך הכל הוא בעבור התכלית הנרצה והמקווה לבוא ולהגיע לארץ ישראל ולמציאות של העולם התיקון**, ולכך הלך בטרם הירידה למצרים בסמוך לבארה של מרים, בכוונה תחילה היות והבאר מרמז על ארץ ישראל בעת שהעולם יהיה בתיקונו השלימה, ולרמז שארץ ישראל והעולם התיקון שיהיה בו, זה הוא התכלית המקווה אחר גלות מצרים.

ביאור מקראי קודש דלעיל

ולכך זבח הקרבן לאלוקי אביו **יצחק** דייקא, כי עתה הרי הוא עסיק בענין עבודתו של יצחק אבינו שהכין את כלל ישראל לארץ ישראל, וגם הוא עתה יורד לבאר שבע למקום הבאר, בכוונה תחילה לרמוז על התכלית שלאחר גלות מצרים, שהיא ביאת ישראל לארץ ישראל ועולם התיקון השלם בעת שיבוא שילה.

ובזאת יבואר על נכון מה דכתוב בקרא **'בארה** שבע' ולא **לבאר** שבע, דרצה לומר **'בארה'** היינו לומר באר הידוע, שיעקב אבינו הלך לשם בעבור הבאר הידוע שהיא בארה של מרים, ולא הלך בדרך ארעי ומקרה לעיר באר שבע.

וגם יובן כפתור ופרח כוונת דברי הרמב"ן דלעיל, שיצחק אבינו הקריב שלמים דווקא ולא עולת, כי קרבן שלמים נתייחד במה שאמרו ז"ל **זבח שלמי"ם, שמטילין שלום בין הקב"ה לישראל** (עיין בחידושי אגדות להמרש"א, חגיגא ד: עפ"י דברי תנחומא ריש פרשת תולדות), וזה יהיה באופן הנעלה והמשובח בעת עולם התיקון, ולזה כיוון יעקב אבינו לרמוז השתא בהקרבת קרבנותיו, על הזמן של ביאת ישראל לארץ הקודש בעת עולם התיקון.

אברהם אבינו נטע ארזים בבאר שבע דייקא

וסנסן נחמד הוסיף לפרש חתני הנעלה **הרה"ג ר' חיים אריה בלייער שליט"א**, כי הנה איתא **במדרש** (ילקוט רמז תתקפ"ג) על מה דאיתא בפסוק **'ויסע ישראל בארה שבע'**, שהלך יעקב אבינו לקוץ ארזים שנטע אברהם זקנו בבאר שבע, שנאמר (בראשית כ"א, ל"ג) ויטע אשל בבאר שבע, והצניעום כלל ישראל עד הקמת המשכן, הדא הוא דכתיב (שמות ל"ה, כ"ד) וכל אשר נמצא אתו עצי שטים. עיי"ש. ותימה יש בהו מה ראה אברהם אבינו צורך לנטוע הארזים בבאר שבע דייקא.

ואמר כי לפי דברינו עד הנה יתכן לבאר שפיר הדבר, שרצה אברהם אבינו שארזים אשר ישמשו ומהם יבנו את המשכן, ראוי אשר יגדלו ממי בארה של מרים, ויבוא קדוש ויכנס לקדוש, ושפתיים ישק.